

Dragi colegi arhitecți din Oradea, Bihor și din toată organizația,

La Oradea dezbaterile și controversele legate de intenționata amenajare a Pieței Unirii s-au accentuat fără precedent în ultimele două săptămâni. Faptul că se discută este extrem de important și niciun spațiu public sau clădire importantă nu ar trebui să fie abordat fără discuții relevante. Faptul că există controverse este firesc pentru rezolvarea unei probleme complexe cum este destinul viitoarei amenajări a uneia din piețele cele mai importante din municipiu. Aceste controverse indică atât dificultatea abordării cât și incapacitatea celor din Oradea, arhitecți, urbanisti, instituții publice și private de a fi consolidat până acum o viziune pentru direcția în care se dorește și este bine să se îndrepte proiectul.

Suntem cu toții în fața unei noi etape, diferită de cele anterioare, în care un proiect de acest gen, cel al pietonalului Republicii a fost promovat și realizat fără nicio dezbateră și controversă, dar a fost receptat și a rămas în percepția publicului ca un succes sau reușită doar parțială. Cu bune intenții s-au încercat mai multe metode de a contribui la găsirea soluțiilor prin concurs de arhitectură, organizat din păcate doar pentru localnici și fără rezultate excepționale, prin achiziție publică cu licitație, cu o miză insuficientă și probabil organizat cu destul de multă discreție astfel încât nu a atras arhitecții și echipele din țară sau din afară și contractul s-a finalizat cu un proiect criticat și pentru unii de aceeași sorginte ca precedentul proiect pentru Republicii și apoi prin încredințare directă, după mai multe tentative, în evidentă criză de timp și cu deficiențe de comunicare între cei implicați, membri organizației și publicul larg. Rezultatul a circa trei ani de tentative sunt controversele de azi ținute sub presiunea termenului de depunere a documentelor pentru finanțare nerambursabilă din surse europene.

Ce e de făcut și ce nu e de făcut?

Cel mai important este să continue dezbaterile în sens constructiv, adică prin aportul inteligent al analizei și argumentelor și nu al convingerilor nenegociabile ale celor care le au și doresc să le propună sau impună câtor mai mulți sau tuturor. În acest sens îi rog pe colegii din Oradea să afișeze toate proiectele, conceptele și imaginile care s-au strâns până acum pentru a permite centrarea discuțiilor pe acestea, așa cum am spus și în 2 iulie când am încercat să catalizez în calitate de moderator dezbaterile între arhitecți și reprezentanții instituțiilor orădene și oameni din sfera culturii invitați. OAR Bihor trebuie să fie cel care găzduiește și adună opiniile și argumentele, contribuind astfel la construcția viziunii celei mai bune.

Un tânăr arhitect spunea că decizia e luată de către primărie și discuția nu mai are sens. I-am răspuns că piața nu e amenajată și șantierul nu a început, deci orice are sens și poate contribui la îndreptarea proiectului și acțiunilor către ceea ce va apărea din dezbateră ca direcție. Discuțiile trebuie să fie constructive, să pornească de la realități și să conducă la soluții pentru că Oradea se află în fața unei dileme: să se oprescă pierzând șansa finanțării europene datorită unui proiect controversat, criticat și riscant, dar și apreciat ca o direcție nouă dorită, evident încă neconvincător detaliată sau să continue asumându-și riscurile consacrării acestui proiect, dar încercând prin inteligență să regleze excesele cu care a pornit, poate tocmai pentru a își declara direcția pe care o propune.

Orice acțiune care propune racolarea la opinii radicale fie în susținerea necondiționată sau combaterea proiectului cred că este neconstructivă, de aceea dezbateră nu trebuie să împartă opinia publică și profesională în tabere ci să acumuleze argumente și să semnaleze problemele proiectului și mai ales riscurile sale.

Societatea românească este obișnuită să aștepte de la lideri opiniile asociind relevanța lor cu funcția pe care aceștia o ocupă, cu puterea. În domeniul arhitecturii și al criticii acesteia opiniile sunt personale, asumate și argumentate și mai ales libere, de aceea nu ceea ce spune un reprezentant al unei organizații sau ceea ce are dedesupt o listă mai lungă de semnături este ceea ce trebuie impus. Inteligența argumentelor trebuie să dea soluția și aceste argumente nu s-au auzit încă suficient de clar la Oradea și de aceea îi rog pe toți colegii de acolo să facă ceea ce nu au reușit până acum, să discute și să construiască. Absența sau demisia nu este nici onorabilă și nici oportună acum când e nevoie de deschidere și eforturi, ca la o predare de proiect cu termen iminent. Vă rog, stimați colegi, să vă implicați acum când e cel mai important și dacă considerați că trebuie să vă retrageți să o faceți după ce ați rezolvat problema, după ce reușiți să consolidați direcția bună, oricare ar fi ea, dar convingător argumentată.

Am convingerea că prin contribuția dumneavoastră vom putea transmite societății orădene, care așteaptă acest lucru, un mesaj coerent, oportun și mai ales solid fundamentat, a cărui construcție nu vine de la sine.

Cu colegialitate,

Șerban Țigănaș,

Președintele OAR